דרך מצותיך — איסור ערות אחות אשתו

(פ' אחרי) שלא לבעול אחות אשתו בחייה (ר"ו) שנאמר ואשה אל אחותה לא תקח לצרור לגלות ערותה כו' (ויקרא י"ח י"ח): בענין העריות כ' החינוך מצוה ק"ץ בשם הרמב"ן שיש בזה סוד מסודות היצירה כו' ע"ש. ולהבין כללות הענין יש להקדים מה שנק' בכל התורה איסור העריות בל' גילוי ערוה לומר שהבא על אחת מכל העריות נק' מגלה ערוה מה שייכות להאיסור החמור דכרת לצד היותו נקרא מגלה ערוה דוקא. אך הענין הוא כי הנה ידוע ענין היחודים שיש למעלה בי"ס דאצי' בבחי' דכר ונוק' משפיע ומקבל שהמשפיע הוא חפץ חסד להשפיע גילוי אא"ס בהמקבל שחפץ ומשתוקק ברשפי אש לגלוי אלקות זה ועי"ז מאיר שפע רב בעולמות ביתר שאת ויתר עוז בתוס' מרובה על עיקר החיות הקצוב להם משי"ב שזהו ענין השבתות ויו"ט כנודע לבאי שערי האריז"ל, והנה כל היחודים ההם במשפיע ומקבל כולם הם בעריות דוקא כמו יחוד ז"א ונוקבא הרי לפעמים נק' מדת מלכותו ית' בשם בת ולפעמים בשם אחות וכמארז"ל (מדרש רבה שה"ש) ע"פ שמעי בת (תלים מ"ה י"א) לא זז מחבבה עד שקראה בת כו' עד שקראה אחות כמ"ש לבבתני אחותי כלה (שה"ש ד' ט') וגם פעמים נק' אחותו מן האב ואז עיקר היחוד וכמ"ש ר"ש בזהר אמור ק' ע"ב ע"פ אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה (בראשית כ' י"ב) ונת' ג"כ ביאור זה היטב במ"א, ועד"ז נתבאר ענין היחודים בשמ"ע שם ע' הארת ז"ת דאבא הנק' יש"ס במל' ה"ז ענין אביו עם בתו וכן אחד אח ד' ודלית רבתי מל' דתבונה שמתייחדת עם הז"א ה"ז בחי' אמו ועד"ז ג"כ יש בחי' חמותו כי הרי הבינה היא אם למל' וכך יש בחי' כלתו ואכמ"ל, וא"כ יפלא לכאורה למה נאסרו העריות לישראל, אלא הענין הוא כי היחודים הנפלאים ההם אינן יכולים להיות כ"א באצי' דוקא כי איהו וחיוהי וגרמוהי חד בהון שהוא וחכמתו ובינתו ודעתו וחסדו וגבורתו כו' ודיבורו הכל א' ע"כ מבחי' יחוד המדות ההם ומזיגת ועירוב הכחות ההם הנק' בשם אח ואחות עד"מ נעשה שם יחוד שלם בתכלית שלימות היחוד ביותר וגלוי אא"ס במדותיו אבל למטה בבי"ע שנק' עלמא דפרודא ובחי' יש א"א להיות שם היחוד בבחי' עריות מפני בחי' הפירוד וגם בחי' היחוד שבאצי' א"א להתגלות שם בבריאה להיות הנבראי' בבחי' יש וגם שיש שם קליפות וסט"א ויקבלו יניקה מיתרון האור הגדול הזה ומתגבר הרע ביותר ולכן נאסרו כל העריות שלא לעשות כדוגמת היחוד שבאצי' למטה כי הרי למטה א"א להעשות היחוד הזה ובעשותו אז נעשה ערוה ורע גמור בהתגברות החיצונים להכרית נפשו ממקורה ושרשה ולכן נק' האיסור בשם גילוי עריות כי סיבת האיסור הוא מצד שלמטה בי"ע הם עלמא דפרודא ובעשותו בחי' זו למטה נק' גילוי שמגלה הסוד ויחוד הי"ס דאצי' למטה לעשות כמתכונתם ודמיונם עד"מ והגילוי למטה הוא רע גמור ועצום בהתגברות כחות הטומאה במאד מאד, וביאור זה קצת לקרב אל השכל יובן ממ"ש בזהר שהמגלה רזין דאורייתא בפני מי שאינו ראוי הוא כמו גילוי עריות והענין לפי שעניני המלך וסודו ביחוד אורות וכלים כשמגלה זה הוא בזיון גדול למלך כמשל התגלות סוד של המלך בו"ד

לפני איש נבזה בשווקים וברחובות שה"ז בושת גדולה למלך, ולכך איסור העריות למטה לפי שלמטה הוא עלמא דפרודא וז"ס גלוי ערוה משא"כ למעלה באצי' בהם עיקר היחוד (וכיוצא בזה הוא לאו דלא תבערו אש בכל מושבותיכם כו' שהם בי"ע שנק' בבחי' ישיבה ולא באצי' עמידה צלותא דמעומד וכמש"ש (במצוה קי"ד)):

ועתה נבאר הדברים דרך פרט בלאו זה דב' אחיות, ויובן עפ"י מאמר יעקב אע"ה שלא רוצה לברך בכוס של ברכה דלעתיד משום שנשא שתי אחיות, שעתידה תורה לאוסרן עלי כדאי' בפסחים (קי"ט ב'), והענין הוא כמו שידוע ענין לאה ורחל שהם ב' אחיות למעלה הם ב' ההי"ן דשם הוי', שם ה' גדולה לאה עלמא דאתכסייא בחי' מחשבה ושם ה' קטנה רחל עלמא דאתגלייא בחי' דיבור והנה המחשבה צפונה וטמונה והיא האור וחיות דעלמין סתימין דלא אתגליין והדבור הוא בגלוי להחיות נבראים בעלמא דאתגלייא והדבור מקבל מן המחשבה הארה והוא סוד עקבי לאה נכנסין תוך ראש רחל בחי' עקביים ובחי' תחתונה שבמח' כי עלמא דאתכסיי' גבוה יותר מעלמא דאתגלייא, והנה יעקב בחי' המדות דאצי' יש לו יחוד עם המח' ועם הדבור כי מהמדות עולה למוח להרהר ולדבר והוא המתלבש באותיות מחו"ד להחיות העולמות וז"ס שנק' בריח התיכון שמבריח מהקצה אל הקצה מכתר עד מל' וכשמתייחד עם רחל עלמא דאתגלייא הוא ממשיך תוס' אור לאין קץ מעלמא דאתכסייא בעלמא דאתגלייא ביתר שאת על המדה הקצובה שהדבור מקבל בצמצום מן המחשבה וכמ"ש ויאהב יעקב את רחל (בראשית כ"ט י"ח) שכל מגמותיו הי' להמשיך האור בעלמא דאתגלייא ופעל ועשה כן (וגם לאה שהיתה שנואה כי היא עלמא דאתכסי' ויעקב חפץ לגלות ההארה הנה ילדה ג"כ ששה בנים ובת אחת שהם מקשרי המדות דאצי' ועליהם נאמר (ב"ב כ"א א') קנאת סופרים ספר וסיפור תרבה חכמ' אסגיאו משיכו דחכמתא כו') ועז"נ ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם (תלים ק"ו מ"ח) ברוך ל' המשכה מעלמא דאתכסי' בעלמא דאתגלייא, וכ"ז הוא למעלה באצי' אבל למטה בבי"ע אסרה תורה לישא שתי אחיות ומטעם שנת"ל כי גילוי אור הזה ביותר מהמדה ראוי להיות באצי' ולא שיעשה כן בבי"ע אלא שיעקב לפי שהי' לפני מ"ת והי' טהור וקדוש עשה כן דוגמת היחוד באצי' כי לו יאתה לעשות כן להיותו מרכבה למדות דאצי' וגם לאה ורחל הם מרכבה כנ"ל ועדיין לא ניתנה תורה בבי"ע לאסור לעשות כן למטה ולפיכך אמר שעתיד' תורה לאוסרן עלי כלומר כשתומשך דת התורה בבריאה יהי' זה איסור גדול ולפיכך לא רצה לברך על כוס של ברכה דלעתיד שמיין המשומר בענביו משימ"ב שאין ממנו שום שורש יניקה לחיצונים כו', והעושה זה עתה הוא מגלה ערוה מטעם הנ"ל וחייב כרת כי נכרתת נפשו משרשה ומקורה. וה' ישמרנו ויחיינו מיומים ונחיה לפניו: